

د افغانستان اسلامي امارت

رسمی جریده

د چاپ نیټه:

(سه شنبه) د ۱۴۲۰ هـ ق کال د ذوالقعدة الحرام د میاشتی نهمه نیټه

د امتیاز خاوند: د عدلی وزارت

پنځمه گڼه

پرله پسې نمبر ۷۹۱

مقرره معياره‌هاى عمده حفاظت كار و طرق عملى ايمنى

ACKU

فرمان مقام امارت اسلامی افغانستان در باره انفاذ تعداد (۲۱) مقررہ

شماره: ۶۲

تاریخ: ۱۴۲۰/۱۱/۶

به اساس مصوبه شماره (۱۰) مؤرخ ۱۴۲۰/۱۰/۹ شورای وزیران امارت اسلامی افغانستان مقررہ های ذیل را:

- ۱- مقررہ تنظیم حقوق تقاعد کارکنان بداخل (۴) فصل و (۴۴) ماده.
- ۲- مقررہ رخصتی تفریحی اضافه از بیست روز مامورین و اجیران قراردادی بداخل (۳) فصل و (۸) ماده.
- ۳- مقررہ شرائط و طرز اعطای اضافه رخصتی مریضی بداخل (۴) فصل و (۱۵) ماده.
- ۴- مقررہ اضافه کاری کارکنان بداخل (۳) فصل و (۱۴) ماده.
- ۵- مقررہ نحوه تشویق کارکنان قراردادی بداخل (۳) فصل و (۹) ماده.
- ۶- مقررہ کار شبانه بداخل (۳) فصل و (۹) ماده.
- ۷- مقررہ حل اختلاف ناشی از کار بداخل (۵) فصل و (۴۸) ماده.
- ۸- مقررہ مسؤلیت مالی کارکنان بداخل (۴) فصل و (۲۳) ماده.
- ۹- مقررہ امتیاز معاش کار منطقوی و اقلیمی ساحوی بداخل (۳) فصل و (۱۴) ماده.
- ۱۰- مقررہ طرز ترتیب مجدد دفتر سوانح از بین رفته کارکنان امارتی بداخل (۳) فصل و (۷) ماده.
- ۱۱- مقررہ شرائط کارکنان روز مزد بداخل (۵) فصل و (۱۶) ماده.
- ۱۲- مقررہ تنظیم فعالیت آمريت های آموزش داخل خدمت ادارات بداخل (۵) فصل و (۱۶) ماده.
- ۱۳- مقررہ استخدام اتباع افغانی در نمایندگی های سیاسی و سازمان های بین المللی مقیم امارت اسلامی افغانستان بداخل (۴) فصل و (۲۳) ماده.
- ۱۴- مقررہ تصنیف، تثبیت و ارتقای درجات اجیران قراردادی بداخل (۵) فصل و (۱۸) ماده.
- ۱۵- مقررہ معیار های عمده حفاظت کار و طرق عملی ایمنی (تخنیک) بداخل (۵) فصل و (۳۳) ماده.
- ۱۶- مقررہ کار روز نامکمل، هفته نامکمل حاصل کار و کار انجام شده بداخل (۵) فصل و (۱۶) ماده.
- ۱۷- مقررہ توزیع البسه کار و وسائل تحفظی بداخل (۳) فصل و (۱۹) ماده.
- ۱۸- مقررہ تنظیم مراقبت کار بداخل (۴) فصل و (۲۶) ماده.

۱۹- مقررۀ مزد اضافی کار کسانیکه در عین اداره با چند ماشین و یا چند حرفه کار مینمایند بداخل (۴) فصل و (۱۴) ماده.

۲۰- مقررۀ جبران خساره و ضرر صحی مرتبط بکار بداخل (۵) فصل و (۳۰) ماده.

۲۱- مقررۀ مراکز آموزش فنی و حرفوی بداخل (۶) فصل و (۵۷) ماده توشیح میدارم.

این فرمان بعد از توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

والسلام

خادم اسلام

امیر المؤمنین ملا محمد عمر (مجاهد)

ACKKU

مقرره معياره‌هاى عمده حفاظت كار و طرق عملى (تخنيك) ايمنى

فصل اول

احكام عمومى

ماده اول:

اين مقرره به اساس حكم فقره اول ماده (۱۰۲) قانون كار، به منظور تثبيت و رعايت معياره‌هاى عمده حفاظت كار و طرق عملى ايمنى، جهت تأمين شرائط مصون كار و توليد و قايه صحت كاركنان، در مقابل امراض حرفوى و کاهش حوادث ناشى از كار و توليد، وضع گرديده است.

ماده دوم:

احكام اين مقرره بالاي اداره و كاركنانيكه تابع احكام قانون كار ميباشند با نظر داشت خصوصيت كار شان تطبيق ميگردد.

فصل دوم

مكلفيت هائى اداره

ماده سوم:

اداره مكلف است، احكام اين مقرره را حسب احوال به وسيله تدوير دوره هائى (كورس هائى) آموزشى، چاپ نشريه ها و سائر وسائل و شيوه هائى پخش و اشاعه، به كاركنان خویش تفهيم نمايد.

ماده چهارم:

اداره مكلف است، به منظور تطبيق احكام اين مقرره و تأمين مراقبت منظم و متناوب از آن، شعبات حفاظت كار و طرق عملى ايمنى را در سطوح مختلف ايجاد نمايد.

ماده پنجم:

اداره مكلف است، با رعايت احكام اين مقرره و با نظر داشت مشخصات رشته خصوصيت توليد و كار و شرائط كار، لوائح مربوط رشتوى حفاظت كار و طرق عملى ايمنى را طرح و بعد از منظورى رياست عمومى كار و امور اجتماعى تطبيق نمايد.

ماده ششم:

اداره مکلف است، کارکنان، به خصوص کارکنان جدید الشمول را به مواد و مطالب لائحه داخلی حفاظت کار و طرق عملی ایمنی مربوط آشنا سازد.

ماده هفتم:

اداره مکلف است متناسب به تعداد کارکنان و مطابق معیارها و خصوصیت کار، انجیران حفاظت کار و طرق عملی ایمنی را توظیف نماید.

ماده هشتم:

اداره مکلف است، غرض جلوگیری از تکرار حوادث و اتخاذ تدابیر مصونیت کار، دفتر ثبت حوادث را ترتیب و عوامل و اسباب مختلفه حوادث را بعد از انتقال مصدوم به شفاخانه ثبت نماید.

فصل سوم

معیارها و قواعد عمده حفاظت کار و طرق عملی ایمنی در محلات کار و تولید

ماده نهم:

به منظور تأمین شرائط مساعد حفظ الصحوی کار، عناصر و اجزای محیط تولیدی که کار در آن اجراء میگردد و مشتمل است بر شرائط میترولوژیکی (پاکیزگی هوای ماحول) انواع مختلف تشعشات تولیدی، روشنایی، صداهای تولیدی و اهتزازات لازم، مطالب آتی رعایت گردد:

۱- عناصر متشکله محیط تولیدی، مورد مطالعه و تدقیق اداره قرار گرفته و مطابق به قواعد مربوط به معیارهای حفظ الصحوی و ساختمانی که به اساس ماده (۳۲) این مقررہ تثبیت میشود عیار گردد.

۲- مسئولین اداره مکلف اند الی تطبیق و تعمیم معیارهای حفظ الصحوی و ساختمانی مندرج فقره (۱) این ماده، تدابیر عملی را به منظور ایجاد شرائط مساعد پاکیزه گی هوای محیط تولیدی، محدود ساختن تشعشات مضره، کاهش صداهای تولیدی و اهتزازات، انتخابات اندازه مناسب روشنایی و رنگ آمیزی مطلوب محلات تولیدی و خدماتی، اتخاذ نمایند.

ماده دهم:

شرائط پاکیزه گی هوای محیط تولیدی و ماحول آن که شامل درجه حرارت، رطوبت و سرعت جریان هوا است، قرار ذیل میباشد:

۱- تعیین درجه حرارت هوا در ساحه کار و تولید با نظر داشت ثقلت کار در فصول مختلفه سال با رعایت معیارهای مطلوب و مناسب.

- ۲- رطوبت نسبی هوا در ساحة کار محلات تولیدی، از (۴۰) در صد تا (۷۵) در صد.
- ۳- سرعت جریان هوا در ساحة کار محلات تولیدی، از (۲ فیصد) تا یک متر فی ثانیه.
- ۴- عایق ساختن منابع تولید حرارت و رطوبت که باعث تغییر شرایط پاکیزه گی هوای ماحول میگردد، طور مناسب جهت ایجاد شرایط مساعد پاکیزه گی هوای ماحول در ساحة کار.

ماده یازدهم:

جهت تهویه محلات کار و تولید، نکات ذیل مراعات گردد:

- ۱- پیشبینی وسائل تهویه در کارخانه ها (فابریکه ها)، کارگاه ها (شاپ ها) و سائر مؤسسات صنعتی با نظر داشت خصوصیات و شرایط کار در محلات کار سرپوشیده طوریکه حجم ساحة برای هر نفر کارکن از ۳۰ الی ۵۰ متر مکعب باشد.
- ۲- نصب و کاربرد وسائل تخلیگی و تهویه در کارخانه ها (فابریکه ها)، کارگاهها (شاپ ها) و سائر مؤسسات صنعتی دارای گرد و خاک، رطوبت، بخار، جهت تعمیم پیشبرد کار تولیدی و تهویه سالم و مطمئن آن.
- ۳- استفاده از دستگاه های مخصوص تهویه مصنوعی در کارخانه ها، کارگاه ها و سائر مؤسسات صنعتی که امکان تهویه طبیعی بقدر کافی موجود نباشد.
- ۴- موجودیت وسائل زمستانی و تابستانی تأمین کننده درجه حرارت داخلی هوا متناسب به نوع کار و سائر شرایط در کارخانه ها، کارگاه ها و سائر مؤسسات صنعتی.

ماده دوازدهم:

به منظور تأمین روشنائی در محلات کار و تولید، مراعات نکات ذیل لازم است:

- ۱- تعیین اندازه روشنائی تولیدی متکی بر مطالبات عملیه های مشخص تولیدی با استفاده از واحد های مقیاس (اندازه گیری) جریان نور و شدت روشنائی، حین تعیین معیار روشنائی، (واحد مقیاس شدت روشنائی لوکس (ال اکس) قبول شده است (یک لوکس مساوی به شدت روشنائی حاصله از یک شمع در فاصله یک متری است).
- ۲- ایجاد شرایط روشنائی طوریکه در جریان کار وضاحت دید را از فاصله مناسب تأمین نماید.
- ۳- برای اشخاصیکه تیزی قوه دید (بینائی) شان عادی (نورمال) است، شدت روشنائی بین (۵۰ - ۷۰) لوکس.
- ۴- در نظر گرفتن سطوح کار در محلات تولیدی، خصوصیت کار توسط چشم و سطح دقت (دقت کم، دقت متوسط دقت بیشتر و بالاترین دقت کار) و همچنان سیستم معمول روشنائی (عمومی، محلی، ترکیبی) و نوع چراغ، حین تعیین معیار های شدت روشنائی.
- ۵- به کاربرد سیستم های مختلف روشنائی با نظر داشت خصوصیات عملیه (پروسه) کار مانند:

- روشنایی عمومی (برای روشن ساختن و تنویر محل کار).

- روشنایی محلی (برای تأمین روشنایی و تنویر محل کار).

- روشنایی ترکیبی (ترکیبی از روشنایی عمومی و روشنایی محلی کار).

۶- روشنایی میتواند طبیعی و یا مصنوعی باشد. از روشنایی مصنوعی زمانی استفاده شده میتواند که امکان استفاده از روشنایی طبیعی به قدر کافی موجود نباشد.

۷- استفاده از روشنایی ترکیبی در محلاتی که اجرای کار ایجاب دقت (بالاترین، بیشتر و متوسط) را مینماید، در صورت استفاده از روشنایی ترکیبی، چراغ های مناسب به انواع کار به کار برده می شود.

۸- انتخاب و تعبیه منابع روشنایی طوریکه چشم کارکنان، از تأثیرات سو یا انعکاس آن مصون باشد.

۹- مد نظر گرفتن و عیار ساختن منبع روشنی احتیاطی مصنوعی، در صورت قطع شدن احتمالی روشنی در اثر حوادث غیر مترقبه بروز انفجار، حریق و مسمومیت، جهت جلوگیری از توقف طولانی در عملیه کار فعالیت در استیشن های برق، مخابرات رادیو، دستگاه های تأمین آب، لوله های بدرفت، تهویه اطاق های عملیات و پذیرش مریضان در شفاخانه ها.

ماده سیزدهم:

در محلات کار و تولید به صورت مداوم تدابیر تحفظی عملی از صدا های اذیت کننده به اشکال ذیل اتخاذ گردد:

۱- از بین بردن و یا کاهش صدا ها مستقیماً در منابع ایجاد آنها از طریق به کاربرد مواد جذب کننده صدا در ساختمان ها، اجزای متشکله (میکانیزم ها)، وسائل و ماشین آلات و یا تغییر عملیه های دانش تخنیکی (تکنالوژیکی).

۲- تعبیه ماشین آلات در اتاق های جداگانه و حتی الامکان تأمین وسیله رهبری هدایت کننده آنها مجزاً از محلات صدا و یا به کاربرد روپوشهای جذب کننده صدا.

۳- روپوشی سقف و قسمتی از دیوار ها توسط مواد جذب کننده صدا.

۴- جلوگیری از انتشار صدا ها به خارج از محل کار و تولید از طریق مجزا ساختن صدا ها به وسیله به کاربرد صفحات تخته ها و سائر وسائل مواد عایق صدا.

۵- استفاده از وسائل انفرادی تحفظی ضد صدا.

ماده چهاردهم:

در محلات کار و تولید به منظور جلوگیری و کاهش سطح اهتزازاتیکه در نتیجه فعالیت حرکتی (دینامیکی) محرکها (موتورها) و ماشین آلات مختلف و به کار برد آلات و وسائل مولد اهتزازات و اجزای متشکله دور خورنده ایجاد میشود، ذیلاً تدابیر تحفظی اتخاذ گردد:

- ۱- هدایت و رهبری ماشین آلات از مسافت‌های دور.
- ۲- عایق و یا مجزاً ساختن وسائل مؤلف اهتزاز از محل کار.
- ۳- تجهیز وسائل و ماشین آلات از رهگذر تخنیک، طوریکه منتج به از بین بردن یا کاهش اهتزازات گردد.
- ۴- به کاربرد تجهیزات مختلف خاموش کننده اهتزازات یا قطع کننده تماس کارکنان با وسائل اهتزاز کننده.
- ۵- به کاربرد وسائل تحفظی انفرادی بخصوص دستکش های کرمچی، پاپوش های رابری یا اسفنجی و سائرها.

ماده پانزدهم:

جهت مصونیت از حریق تدابیر ذیل اتخاذ گردد:

- ۱- در نظر گرفتن دروازه های خروجی احتیاطی متناسب به تعداد کارکنان با نظر داشت معیارهای تحفظی.
- ۲- تجهیز دروازه های خروجی احتیاطی بدون قفل و مشخص ساختن آنها با چراغهای مخصوص از طرف داخل.
- ۳- تهیه زینه ها از مواد ناسوز، عدم استفاده از زینه های چرخی مارپیچ و لفت منحیث معیر خروجی احتیاطی.
- ۴- استفاده از وسائل و علائم مخصوص اعلان خطر (چراغ یا زنگ)، حین بروز حریق در کارخانه ها و سائرها مؤسسات صنعتی، طوریکه در تمام محلات اعلان خطر مشاهده و یا شنیده شود.
- ۵- منع استعمال گوگرد و مواد کیمیایی در محلات نگهداری مواد سریع الاحتراق و مشخص ساختن محلات متذکره با علائم مخصوص.
- ۶- نگهداری مواد محترقه در محلات مخصوص، مطابق معیار (نورم) و به فاصله های معین در کارخانه ها و سائرها مؤسسات صنعتی.
- ۷- موجودیت و نصب وسائل ضد حریق در کارخانه ها و سائرها مؤسسات صنعتی و تفهیم طرق استفاده از آن به تمام کارکنان.

ماده شانزدهم:

هنگام اعمار ساختمان ها، رعایت شرائط آتی حتمی است:

- ۱- شرائط محلی اقلیمی، شرائط مصونیت کار، طرق عملی ایمنی هنگام طرح پروژه ها، اعمار کارخانه ها و سائرها مؤسسات صنعتی.
- ۲- در نظر گرفتن ساحه به اندازه (۱۲) متر مربع در محل کار حین اعمار ساختمان های تولیدی و موجودیت جای برای ماشین، وسائل و اثاثیه.

۳- ساختن سقف، دیوارها و سطح محل کار از مواد ممانعت کننده از نفوذ رطوبت و نوسانات شدید درجه حرارت به داخل ساختمان.

۴- پوشش فرو رفتگی هاییکه در سطح محل کار بنابر ضرورت طرق عملی و فنی موجود باشد، توسط پوشش مناسب و مستحکم.

۵- موجودیت کلکین ها برای تأمین روشنایی طبیعی و دروازه ها در محلات کار و تولید.

۶- در نظر گرفتن زینه هاییکه عرض آن نباید کمتر از (۱۲۰) سانتی متر باشد و نصب کتاره های محافظوی به دو طرف آن.

۷- عدم به کاربرد مواد سریع الاحتراق در محلات کار و تولید که خطرات آتش سوزی در آن متصور باشد.

۸- ایجاد و مشخص ساختن منابع و ذخائر آب، جهت خاموش ساختن حریق در ساختمان ها و یا در محلات نزدیک به آن.

۹- در نظر گرفتن تجهیزات کمکی چون طعام خانه، آشپزخانه، غرفه نوشابه و مواد خوراکی (کانتین)، درمانگاه (کلینیک)، مراکز ورزشی محل تفریح و استراحت، تحویلخانه، مخزن آب، نل آب، حمام، تشناب و همچنان لوله های بدرفت هنگام اعمار کارخانه ها و سائر مؤسسات تولیدی، تأمین قواعد حفظ الصحة محلات مطابق معیار های تثبیت شده ادارات اختصاصی صحت عامه.

۱۰- اعمار لابراتوار ها و انبارخانه (دییو) های مواد کیمیای مجزأ از ساختمان های اداری و رهایشی.

ماده هفدهم:

حین کار بالای اجزای متشکله (میکانزم ها) و ماشین آلات، رعایت نکات آتی حتمی است:

۱- موجودیت پوش محافظوی در قسمت های متحرک و دور خورنده ماشین آلات از قبیل تسمه، زنجیر، چرخ های دندانه دار (گراری).

۲- نگهداری مواد قابل احتراق و اشتعال و سائر مواد مضر در بارجامة مخصوص و سر بسته، شستشوی دستها به صورت مطمئن با مواد مخصوص بعد از کار با مواد متذکره.

۳- تخلیه کامل مخازن و تانکر های (وسائط انتقال مایعات و گازات) مواد خطرناک و قابل احتراق و اشتعال از قبیل بنزین، نفت تیزاب و سائر مواد در موقع ترمیم و شستشوی آن، توسط مواد مخصوص و نصب اشارات و لوحه های اخطاریه هنگام ترمیم، جهت حفظ و مراقبت ماشین آلات مخازن و تانکر ها (وسائط انتقال مایعات و گازات)

۴- قطع ماشین آلات عارضه دار (غیر فعال) از منبع برق و نصب لوحه های اخطاریه به روی آن، جهت تشخیص ممنوعیت کار با چنین ماشین آلات.

۵- امتناع از اجرای کارها و صحبت های ضمنی، گرفتن و یا دادن اشیاء از بالای ماشین آلات در حال کار.

۶- امتناع از کار بالای ماشین ها و دستگاه های چرخدار با موهای دراز بسته ناشده پتو، لنگی، زنجیر، ساعت و سائرهاشیا نیکه باعث بروز خطر هنگام چرخش ماشین شوند.

۷- نگذاشتن مواد و وسائل از قبیل سامان آلات، افزار و سائرهاشیا بالای ماشین ها و دستگاه ها.

۸- توقف ماشین آلات و اجزای متشکله هنگام تعویض پرزه جات، ترمیم، پاک کاری، چرب کاری و اندازه گیری.

۹- پرچاو نمودن مؤقتی اجزای متشکلو و ماشین آلات در هنگام توقف کار.

۱۰- اجتناب از به کار انداختن اجزای متشکله و ماشین آلات و کار بالای آنها توسط اشخاص غیر مسؤل و غیر فنی و مسلکی.

ماده هجدهم:

هنگام کار با وسائل و لوازم برقی نکات ذیل مراعات گردد:

- ۱- داشتن پوش و عایق بودن وسائل و لوازم برقی.
- ۲- به کار انداختن و آزمایش وسائل و لوازم برقی قبل از آغاز بهره برداری از طرف شخص مؤظف.
- ۳- به کار انداختن وسائل و تجهیزات برقی کمک و الساکت ها و سوچهای اساسی.
- ۴- موجودیت محفظه در اطراف و قرار دادن قسمت های عادی (دارای جریان برق) دستگاه های برق (سیم ها، میله های انتقال برق، کنتاکت های سوچ و موارد مشابه) در ارتفاعیکه تماس عادی به آن قسماً ناممکن باشد.
- ۵- استفاده از سیمهای پوشدار در محل کار و تولید جهت انتقال برق.
- ۶- اتصال قسمت های فلزی ماشین های برقی (الکتریکی)، محفظه های (بدنه) محرکهای برقی (موتور های الکتریکی) و سائرهاستگاه ها طور مطمئن به زمین.
- ۷- عایق ساختن قسمت های اخیر (نوک) سیم ها و کیبل های برق، بعد از باز کردن (دیمونتاژ) وسائل برقی.
- ۸- قرار دادن دستگاه چالان کننده ماشین ها و اجزای متشکله آن در محل محفوظ طوریکه به کار انداختن آن توسط اشخاص غیر مؤظف ناممکن باشد.
- ۹- عدم به کار انداختن چندین اجزای متشکله و ماشین توسط یک وسیله چالان کننده.
- ۱۰- امتناع از اجرای کارهای ترمیماتی و اتصال لین ها و سائرهاوارد تحت ولتاژ.
- ۱۱- تهیه چراغهای سار و دارای جالی فلزی محافظوی، وسیله آویختن و سیم انتقالی با پلک مطابق ولتاژ معینه.

ماده نهم:

در تهیه آب نوشیدنی محلات کار و تولید رعایت شرایط آبی لازم است:

- ۱- آب پاک مطابق به معیار های صحتی برای کارکنان و نگهداری آن در مخازن محفوظ و سرپوشیده.
- ۲- افزودن نمک طعام، مطابق معیارها و دستاویز صحتی برای کارکنانیکه در هوای بسیار گرم به مدت طولانی کار می کنند.
- ۳- پیاله های (گیلاسهای) جداگانه آبخوری برای هر یک از کارکنان.
- ۴- مشخص ساختن مخازن و منابع آبهای غیر آشامیدنی با علامات مخصوص که منع استفاده از آنها نشان دهد.
- ۵- تعیین فاصله میان مخازن و نلهای آب آشامیدنی و چاه ها و نلهای بدرفت (کانالیزاسیون)، مطابق بمعیار های معینه.

ماده بیستم:

برای کارکنانیکه در تولید ادویه مخدره و سایر مواد کیمیایی مشابه اشتغال دارند بعد از ختم کار مطابق دستاویز صحتی غذا و ادویه لازم داده شود.

ماده بیست و یکم:

در تنظیم و نظافت محلات کار و تولید نکات ذیل رعایت گردد:

- ۱- پاک کاری مداوم محلات کار و تولید دهلیز ها و سایر قسمت ها مطابق شرایط صحتی.
- ۲- پاک و نظیف بودن دیوارها، کلکینها، دروازه ها، شیشه ها و کف (سطح) محلات کار و تولید.
- ۳- پاک کاری محلات کار و تولید در اوقات خارج از وقت کار به منظور جلوگیری از ایجاد مزاحمت به کارکنان.
- ۴- جلوگیری از انداختن کثافات در سطح اتاق، دیوارها، دهلیزها و گذاشتن باطله دانی ها و صندوق های مخصوص برای انداختن کثافات در قسمت های مناسب.
- ۵- جمع نمودن و مجزا ساختن آب های آلوده و ناپاک، مایعات و مواد مضر و کثافات در محلات مخصوص و خنثی، دفع و تصفیه کردن آنها به کمک وسائل کیمیایی و فزیک.
- ۶- جابجا ساختن مواد و محصولات به داخل انبارها و تحویلخانه ها طوریکه به عبور و مرور کارکنان و وسائل حمل و نقل به خصوص در مواقع زلزله و حریق مشکلات ایجاد نه نماید.
- ۷- نصب کردن ماشین آلات در کارگاه ها و سایر محلات تولیدی، طوریکه مانع رفت و آمد آزاد و مصون کارکنان و حمل و نقل مواد و محصولات تحت کار نگردد.

۸- در نظر گرفتن تعداد معین تشناب شاور آب گرم و سرد و دست شوئی بنا بر خصوصیت کار، مطابق معیار های معین.

۹- تهیه مقدار کافی صابون، مواد و سائر حفظ الصحوی برای کارکنان.

۱۰- موجودیت تعداد کافی الماری جهت نگهداری لباس.

ماده بیست و دوم:

در اتاق طعام خوری، رعایت شرائط ذیل حتمی است:

- ۱- تجهیز اتاق طعام خوری با تمام لوازم و اثاثیه مورد ضرورت و رعایت شرائط حفظ الصحوی در آن.
- ۲- شستشو و تعقیم ظروف طعام خوری از قبیل بشقاب، قاشق، پنجه و سائر اشیای مورد استفاده بعد از هر نوبت غذا خوردن با آب جوش و مواد مخصوص.
- ۳- تهیه پیشبند یا چین سفید و نظیف برای کارکنان طعام خانه ها و سپری نمودن معاینات صحی به شکل دورانی، حد اقل یکبار در شش ماه.
- ۴- کارکنانیکه در کارگاه های مضره مینمایند، قبل از داخل شدن به اتاق طعام دست های خود را با صابون و آب گرم شستشو نمایند.

فصل چهارم

وسائل تحفظی انفرادی

ماده بیست و سوم:

در تهیه لباس کار، شرائط ذیل رعایت گردد:

- ۱- تهیه پیشبند، چین و لباس مخصوص کار مطابق خصوصیت کار برای کارکنان و به دسترس قرار دادن آن.
- ۲- تهیه لباس کار، قسمی که کارکنان وظائف محوله را براحتی اجرا نمایند.
- ۳- نگهداری لباس کار کارکنانیکه با مواد مضره در تماس اند در اتاق جداگانه و شستشوی آن به صورت علیحده.

ماده بیست و چهارم:

در تهیه و استفاده از کلاه کار شرائط ذیل رعایت گردد:

- ۱- کلاه های سبک، مناسب و مقاوم در مقابل خطر برای حفاظت سر، گردن و روی کارکنانیکه در معرض سقوط و پرتاب اجسام، جرقه شعله آتش، مواد مذاب و مایعات مقاوم و حرارت آفتاب و سائر خطرات قرار دارد.

۲- استر و چرم داخل کلاه کار، طوری باشد که به سهولت قابل تعویض و شستشو باشد.

۳- ضد عفونی کردن داخل و یا تبدیل فیته چرم کلاهیکه قبلاً بديگري تعلق داشته باشد در صورت استفاده مجدد.

ماده بیست و پنجم:

به منظور حفاظت چشم تدابیر ذیل اتخاذ گردد:

۱- تهیه و به دسترس قرار دادن وسائل حفاظتی چشم، با نظر داشت خصوصیت کار برای کارکنانیکه در موقع کار چشم شان معروض به خطر باشد.

۲- تهیه عینک تحفظی برای کارکنیکه از عینک طبی استفاده می نماید، طوریکه در خصوصیت عینک طبی تغییری وارد نکند.

۳- تهیه شیشه یا پلاستیک عینک تحفظی مقاوم قابل انعطاف و عاری از نقایص فنی با نظر داشت کار اختصاصی.

۴- ضد عفونی کردن و تعویض قسمت های غیر قابل ضد عفونی عینک طبی مستعمل قبل از آنکه به کارکن دیگری داده شود.

۵- نگهداری نقابها و عینک های تحفظی در ختم کار در پوش های محفوظ و رفع نواقص آنها.

ماده بیست و ششم:

به منظور حفاظت گوشها، شرائط ذیل رعایت گردد:

۱- تهیه وسائل تحفظی پرده گوش با معیار معین از اجسام مقاوم و سبک برای کارکنانیکه در دستگاه ها با صدای بلند و شدید به صورت مداوم کار میکند مطابق خصوصیت کار.

۲- پاک نمودن همه روزه وسائل تحفظی به استثنای وسائلیکه برای یکمرتبه قابل استفاده میباشد.

۳- ضد عفونی نمودن وسائل مورد استفاده در صورت انتقال آن از یک شخص به شخص دیگر.

۴- نگهداری وسائلیکه مورد استفاده قرار نگیرد، در پوشهای مخصوص.

ماده بیست و هفتم:

در تهیه کمر بند تحفظی، شرائط ذیل رعایت گردد:

۱- تهیه کمر بند تحفظی برای کارکنانیکه در نقاط مرتفع (دیوارها، پایه ها) کار میکنند مطابق خصوصیت کار و معیار های معینه.

۲- مراقبت (کنترول) دقیق و تعویض حصص ناقص کمر بند های تحفظی و ضمائم آن قبل از استفاده.

ماده بیست و هشتم:

در تهیه دستکش کار شرایط ذیل رعایت گردد:

- انتخاب و تهیه دستکش کار با نظر داشت خصوصیت کار و معیار های میعنه، طوریکه جلو خطرات احتمالی ناشی از کار را گرفته و عاری از نقایص فنی باشد.
- تهیه دستکش کار، برای کارکنیکه با اجسام لب تیز و برنده و یا اجسام خاردار کار میکند از مواد مقاوم یا از پارچه های سیم بافت.
- تهیه دستکش کار از مواد مقاوم (زره فولادی)، برای کارکنانیکه در مسلخ، کارخانه (فابریکه) قند، گوشت ماهی و مراحل عملیاتی (پروسس) استخوان کار می کند.
- تهیه دستکش کار، برای کارکنیکه با فلزات مذاب کار میکند از پنبه ناسوز و یا مواد مقاوم و عایق حرارت.
- تهیه دستکش های رابری عایق برق یا جنس دیگریکه عایق برق و دارای مقاومت متناسب با ولتاژ برق باشد برای کارکنیکه با برق سروکار دارد.
- تهیه دستکش برای کارکنیکه با مواد مخرب مانند اسیدها و قلوی ها مشغول کار است، از رابر و یا جنس مصنوعی که در برابر مواد متذکره مقاومت داشته باشد.
- تهیه دستکش های دراز و مقاومی که بازو های کارکن را بپوشاند، برای کارکنیکه با مواد سمی و عفونی کار نماید.

ماده بیست و نهم:

در تهیه پاپوش کار، شرایط ذیل رعایت گردد:

- تهیه پاپوش کار، طوریکه در موقع ضرورت و خطر به سهولت از پای کشیده شده بتواند.
- تهیه بوت برای کارکنانیکه با مواد مخرب کار میکنند، از مواد مخصوصیکه در برابر مواد تخریب کننده مقاومت داشته باشد، طوریکه زانوها را پوشانیده و با پاها چسبیده باشد.
- تهیه بوت از چرم و یا سائر مواد مقاوم در برابر حرارت، برای کارکنانیکه در معرض جرقه ها و یا اجسام برنده کار میکنند.
- تهیه بوت فاقد سوراخ و بند برای کارکنانیکه مشغول کار با مواد مخرب و نوب کننده است، جهت جلوگیری از نفوذ مواد بداخل آن.
- تهیه بوتهای مقاوم در مقابل ضربه و سقوط اجسام، جهت حفاظت انگشتان پاهای کارکنانیکه در گدامها و محلات مربوط به نگهداری قطعات بزرگ فلزات و چوب یا بارهای سنگین یا به کارهای مشابه به آن اشتغال داشته باشد.

۶- تهیه بوت رابری عایق برق برای کارکنیکه در امور نیروی (انرژی) برق مستقیماً سروکار دارد.

ماده سی ام:

به منظور حفاظت جهاز تنفسی، شرایط ذیل رعایت گردد:

۱- تهیه وسائل تحفظی جهاز تنفسی از نوع مخصوص و متناسب با خصوصیت و شرایط کار و حصول اطمینان از صحت آن قبل از استفاده.

۲- در انتخاب وسائل تحفظی جهاز تنفسی، نکات ذیل مد نظر گرفته شود:

۱- خواص فزیک، کیمیاوی و تأثیرات صحی موادیکه با آنها کار میشود.

۲- نوع کار و ضیقی فضای محل کار به خصوص از رهگذر موجودیت اندازه هوای قابل تنفس و کمبود آن.

۳- تهیه نقاب ها (ماسک ها) متناسب با ساختمان های مختلف روی کارکنان.

۴- تهیه نقاب یا محفظه فلتر دار با نظر داشت مشخصات محیط کار و معیار های تعیین شده و تعویض آن در انقضای مدتیکه از طرف کارخانه (فابریکه) مولد آن تصریح شده است.

۵- استفاده از تسمه و بندهای وصل کننده آله تنفسی، طوریکه مانع فعالیت استفاده کننده نشده و مزاحمت برای وی ایجاد نه نماید.

۶- کارکن در موارد آتی از بالونهای حاوی آکسیجن توسط نقابهای مخصوص تنفس استفاده کرده میتواند:

- در گروه (تیم) اطفائیه، عمل نجات و در هوای غیر قابل تنفس ناشی از گازها و قلت آکسیجن.

- در محلات کار و تولید که از منبع هوای سالم فاصله داشته باشد یا استفاده از نقابهای تنفسی فلتر دار برایش مجاز نباشد.

۷- تفهیم قبلی طریق استعمال نقابهای آکسیجن برای کارکنیکه از آن استفاده میکند.

۸- پاک نگهداشتن نقابهای تحفظی جهاز تنفسی فلتر دار، به خصوص پاک کردن قسمت دهن بند آن، بعد از هر مرتبه استفاده.

۹- ضد عفونی نمودن نقابهای تنفسی مستعمل قبل از استفاده مجدد آن توسط شخص دیگر.

ماده سی و یکم:

استفاده از وسائل تحفظی انفرادی مندرج این فصل، هنگام کار حتمی و اجباریست.

فصل پنجم

احکام نهائی

ماده سی و دوم:

وزارتها و ادارات ذیربط به منظور ایجاد شرائط مساعد و مصون در تولید، مکلف اند با موافقه ریاست عمومی کار و امور اجتماعی و وزارت پلان معیارها و قواعد مستند حفظ الصحوی (سنتری)، معیارهای طرح ریزی پروژه های صنعتی، معیارها در رابطه ماشین آلات و قواعد بهره برداری سالم از آنها و سایر اسناد در رابطه به ایجاد سیستم مصون کار را طرح و ترتیب نمایند.

ماده سی و سوم:

این مقرر بعد از توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد با انفاذ آن، مقرر معیارهای عمده حفاظت کار و طرق عملی ایمنی منتشره شماره (۶۷۰) مؤرخ ۳۱/ سرطان ۱۳۶۷ جریده رسمی ملغی شناخته میشود.